

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

Tlf. 72 20 50 00
E-mail bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Arbejdsmarkedsudvalget har i brev af 20. februar 2009 stillet følgende spørgsmål nr. 1 (B73), som hermed besvares.

18. marts 2009

Sagsnr. 2008-0007859

Spørgsmål nr. 1:

”Ministeren bedes redegøre for de gældende retningslinjer for indgåelse af offentlige kontrakter om bygge- og anlægsarbejder herunder indsættelsen af arbejdsklausuler”

Endeligt svar:

Jeg kan oplyse, at Konkurrencestyrelsen har bidraget til besvarelsen.

De danske offentlige myndigheder er normalt forpligtet til at indgå offentlige kontrakter om køb af varer eller tjenester eller om bygge- og anlægsarbejder efter nærmere beskrevne procedureregler. Disse regler er led i det regelkompleks i form af EF-traktatbestemmelser, direktiver, forordninger mv., der tilsammen skal bidrage til at skabe EU's Indre Marked for kontrakter, som offentlige myndigheder mv. indgår med eksterne leverandører.

Derudover har Finans- og Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsat regler for offentlige kontrakter i bred forstand.

I forhold til EU's regulering er indgåelse af offentlige kontrakter reguleret af direktiv nr. 2004/18/EF af 31. marts 2004 (”udbudsdirektivet”) og direktiv nr. 2004/17/EF af 31. marts 2004 (”forsyningsvirksomhedsdirektivet”), der er implementeret ved bekendtgørelser i dansk ret. EU's udbudsdirektiver gælder dog kun kontrakter over de såkaldte tærskelværdier, der for bygge- og anlægskontraktors vedkommende pt. er 38.396.109 kr. Er der tale om en bygge- og anlægsopgave, der pga. tærskelværdien falder uden for EU's udbudsdirektiver, finder tilbudsloven anvendelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1410 af 07/12/2007.

Selvom udbudsdirektivet eller tilbudsloven ikke indeholder særskilte bestemmelser herom, skal udførelsen af en offentlig kontrakt, efter at den er tildelt, ske i fuld overensstemmelse med alle nationale, internationale og europæiske regelsæt, der obligatorisk finder anvendelse på det sociale område.

Ud over den danske lovgivning er nogle af ILO's konventioner forpligtende på denne måde. Ifølge Kommissionens meddelelse af 15.10.2001 om sociale aspekter i offentlige kontrakter gælder de grundlæggende, internationalt anerkendte

arbejdsstandarder - i form af de af ILO fastlagte principper og rettigheder - ubetinget i medlemsstaterne. Kommissionen nævner følgende konventioner:

Nr. 87 og nr. 98 (om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger);
nr. 29 og nr. 105 (afskaffelse af tvangsarbejde);
nr. 111 (forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv);
nr. 100 (ligeløn og ikke-forskelsbehandling);
nr. 138 og nr. 182 (mindstealder for beskæftigelse og forbud mod de værste former for børnearbejde).

Endvidere har Danmark ratificeret konvention nr. 155 (sikkert og sundt arbejdsmiljø) og konvention nr. 94 om arbejdsklausuler (løn og ansættelsesforhold).

Disse konventioner skal således efterleves både ved tjenesteydelseskontrakter, bygge- og anlægsarbejder og vareindkøbskontrakter.

En myndighed, der ønsker at lægge særligt vægt på disse konventioner og sikre overholdelsen ved kontraktens udførelse, kan vælge at gøre dette til et særligt vilkår i kontrakten. Dermed vil myndigheden i alle tilfælde kunne gøre misligholdelsesbeføjelser gældende i tilfælde af, at leverandøren ikke overholder disse vilkår.

Såfremt en specifik ILO-konvention ikke er gennemført i Danmark, eller nationalt ikke forpligter en bestemt gruppe myndigheder, kan myndigheden dog ved udbud af fx et bygge- og anlægsarbejde vælge at lade de hensyn, som disse konventioner tilgodeser indgå som et socialt kontraktvilkår. Kontraktvilkår er i denne situation ikke forhold, som virksomhederne skal konkurrere på. Der er derimod tale om absolutte krav, som den vindende tilbudsgiver skal imødekomme ved udførelsen af kontrakten. Både statslige og kommunale udbydere har således på eget initiativ valgt at udnytte de muligheder, der findes for at føre en ansvarlig indkøbspolitik.

Det bemærkes, at Konkurrencestyrelsen i 2004 udgav vejledningen ”Sociale hensyn ved offentlige indkøb”, som klarlægger anvendelsesområdet for og har bidraget til udbredelsen af disse klausuler

For så vidt angår retningslinjerne for indsættelse af arbejdsklausuler, kan det oplyses, at ILO’s konvention nr. 94 fra 1949, som blev ratificeret i 1955, i Danmark er gennemført ved Arbejdsministeriets cirkulære af 18. maj 1966 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter, hvor alle statslige myndigheder pålægges at indsætte arbejdsklausuler i alle offentlige kontrakter. Cirkulæret følges i cirkulæreskrivelse nr. 115 af 27. juni 1990 op med et fornyet pålæg til de statslige myndigheder og en henstilling til kommuner og amtskommuner om ligeledes at indsætte arbejdsklausuler efter samme retningslinjer, som gælder for statslige kontrakter.

Ifølge konventionen skal der i kontrakter indgået mellem offentlige myndigheder og private leverandører indsættes klausuler om, at vedkommende arbejdstagere skal sikres en løn, herunder særlige ydelser, arbejdstid og andre arbejdsvilkår, der ikke er mindre gunstige end dem, der gælder på den egn, hvor arbejdet udføres.

Vedrørende kravene om løn- og arbejdsvilkår henviser konventionen til, hvad der måtte fremgå af overenskomst mv., voldgiftskendelse eller national lov. Hvis der ikke er regulering af arbejdsforholdet på den omhandlede måde på egnen, skal en tilsvarende overenskomst eller de vilkår, som i almindelighed tilbydes af arbejdsgivere indenfor det pågældende fag, branche eller lignende, lægges til grund ved fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkårene.

Konventionen gælder alle kontraktsforhold om byggeanlægsarbejder, fabrikation og udførelse eller ydelse af tjenester, som en offentlig myndighed måtte indgå. Konventionen giver mulighed for at indføre en tærskelværdi for brug af arbejdsklausuler.

Helt i overensstemmelse med konventionen har regeringen således pålagt de statslige myndigheder at bruge arbejdsklausuler i offentlige kontrakter om bygge- og anlægsarbejde samtidig med, at der henstilles til, at kommuner og regioner gør det samme.

Anvendelsen af arbejdsklausuler kan såvel på det kommunale som det statslige område eventuelt begrænses til kontrakter, der overskrider tærskelværdien for offentliggørelse af udbud af bygge- og anlægsarbejder i overensstemmelsen med konventionen.

Venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen